

Curtea Supremă de Justiție
D E C I Z I E

18 aprilie 2018

mun.Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte

Nicolae Gordilă,

Judecători

Elena Covalenco,

Iurie Diaconu,

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 12 decembrie 2017, declarat de către procurorul-șef interimar în Procuratura de circumscripție Chișinău, Vasile Bolduratu, în cauza penală în privința inculpatului

Maler Petru Vasile, născut la
11 iulie 1976, originar și
domiciliat în s.Jora de Jos, r-nul
Orhei.

Termenul examinării cauzei:

1. Prima instanță: 05.06.2014 - 05.01.2017;

2. Instanța de apel: 02.02.2017 - 12.12.2017;

3. Instanța de recurs: 14.03.2018 - 18.04.2018.

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Orhei din 05 ianuarie 2017, Maler Petru a fost achitat de sub învinuirea de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.155 Cod penal, pe motiv că fapta inculpatului nu întrunește elementele constitutive ale infracțiunii.

2. Potrivit sentinței s-a constatat că prin rechizitoriu, inculpatului Maler Petru i s-a incriminat că, în perioada mai-iunie 2012, în una din zile, la ora 00.00, fiind în câmpurile din extravilanul s.Jora de Jos, r-nul Orhei, unde avea afacere comună cu Rusu Alexandra, fiind în stare de ebrietate, a inițiat un conflict verbal cu aceasta, în cadrul căruia, știind că ultima cunoaște că el are în posesie legală un pistol, conștientizând că prin acțiunile sale creează victimei percepția survenirii consecințelor nefaste referitor la viață, precum și la integritatea fizică, intenționat, a amenințat-o pe aceasta că se va deplasa la domiciliu, de unde va lua arma și o va împușca, amenințări care au fost percepute de victimă ca fiind reale și posibile realizării în viitor, motiv pentru care Rusu Alexandra a părăsit imediat terenurile nominalizate în scopul evitării consecințelor.

Tot el, continuându-și acțiunile sale criminale, în una din zilele lunii iulie 2013, ora 11.00, fiind în relații ostile cu Rusu Alexandra, s-a deplasat pe terenurile din extravilanul s.Jora de Jos, r-nul Orhei, unde ultima efectua lucrări agricole și folosind cuvinte injurioase, conștientizând că prin acțiunile sale creează victimei percepția survenirii consecințelor nefaste referitor la viață, precum și la integritatea fizică, intenționat, a amenințat-o pe aceasta că într-o seară o va împușca pe ea și pe toți membrii familiei, amenințări care au fost percepute de victimă ca fiind reale și posibile realizării în viitor, având în vedere comportamentul agresiv al inculpatului

manifestat nu doar față de Rusu Alexandra, ci și față de alți membri ai societății.

Tot el, acționând din aceleași motive, la 08 decembrie 2013, între orele 08.00-12.00, urmărind același scop infracțional, prin intermediul lui Pantaz Ion a invitat-o pe Rusu Alexandra în câmpurile din extravilanul s.Jora de Jos, r-nul Orhei, pe care anterior au avut afaceri comune, unde, impunându-și poziția privitor la modul de soluționare a litigiului, folosind cuvinte injurioase, conștientizând că prin acțiunile sale creează victimei percepția survenirii consecințelor nefaste referitor la viață, precum și la integritatea fizică, intenționat, a amenințat-o cu faptul că o va urmări într-o noapte și o va lovi cu picioarele până la moarte, după care având intenția de a da de înțeles părții vătămate că cele spuse se pot realiza în viitor, a apucat-o pe aceasta cu putere de guler, lansând în continuare amenințări, circumstanțe care au fost percepute de victimă ca fiind reale și posibil de realizat în viitor, acțiunile acestuia fiind întrerupte de Rusu Rodica și Rusu Mariana, care au strigat la el să înceteze acțiunile sale, totodată, solicitând mamei lor de a părăsi de urgență loturile nominalizate.

Tot el, urmărind scopul de a-și soluționa într-un mod mai preferențial litigiul cu Rusu Alexandra, prin amenințare cu moartea, motiv pentru care depunea eforturi serioase în vederea demonstrării pericolului real al realizării, la 24 decembrie 2013, ora 12.00, prin intermediul lui Pantaz Ion a chemat-o la poarta gospodăriei ultimului, unde, în automobilul lui, impunându-și poziția privitor la modul de soluționare a litigiului, conștientizând că prin acțiunile sale creează victimei percepția survenirii consecințelor nefaste referitor la viață, precum și la integritatea fizică, intenționat, a amenințat-o pe aceasta cu faptul că va face tot posibilul să nu poată dormi noaptea, amenințări care au fost conștientizate de victimă ca fiind reale și posibile realizării în viitor, având în vedere cazurile anterioare de amenințare la care a fost supusă și frica reală care îi insufla personalitatea lui Maler Petru.

3. Împotriva sentinței a declarat apel procurorul, care a solicitat casarea acesteia, cu pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care P.Maler să fie condamnat în baza art.155 Cod penal la 2 ani închisoare, cu suspendarea condiționată a executării pedepsei pe o perioadă de probațiune de 2 ani, invocând că instanța a apreciat arbitrar probele și circumstanțele cauzei și eronat a conchis că P.Maler urmează a fi achitat de sub învinuirea în comiterea infracțiunii imputate; - instanța nefondat a apreciat martorii E.Vîlea, S.Vîlea, S.Rusu, M.Rusu și R.Rusu drept persoane interesate, bazându-și sentința de achitare, în principal, pe declarațiile inculpatului, care de altfel, contravin stării lucrurilor de fapt și a probelor administrate în cauza penală; - neîntemeiat instanța a conchis că fapta imputată inculpatului nu întrunește elementele constitutive ale infracțiunii, acuzatorul probând prezența în acțiunile inculpatului atât a laturii obiective, cât și subiective a infracțiunii imputate; - instanța neîntemeiat a apreciat că partea vătămată s-a adresat cu întârziere organului de urmărire penală și a ținut cont de acest fapt la caracterizarea declarațiilor părții vătămate; - instanța nu a dat nicio apreciere declarațiilor părții vătămate, potrivit cărora amenințarea i-a provocat temere, neliniște și panică; - instanța nu a verificat pericolul realizării amenințării, personalitatea amenințătorului, dacă acesta a mai fost în vizorul organelor de urmărire penală și

că acesta deține armă de foc.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 12 decembrie 2017, apelul declarat de către procuror a fost respins ca nefondat.

În acest sens, instanța a indicat că la pronunțarea sentinței, prima instanță, examinând probele administrate de organul de urmărire penală prin prisma prevederilor art.101 Cod de procedură penală, corect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept și just a conchis că inculpatul urmează a fi achitat de sub învinuirea în comiterea infracțiunii imputate, pe motiv că fapta imputată nu întrunește elementele constitutive ale infracțiunii. Or, probele administrate și puse la baza învinuirii nu probează vinovăția lui P.Maler în comiterea infracțiunii prevăzute de art.155 Cod penal.

Complementar, instanța a precizat că, în apel, acuzarea nu a prezentat probe noi, iar persoanele audiate în instanța de apel au reiterat declarațiile date în prima instanță și în astfel de circumstanțe nu putea fi pronunțată decât o hotărâre de achitare a inculpatului.

De asemenea, instanța a reținut că, deși inculpatului i se impută că acesta avea în posesie legală arme, cu care acesta și-ar fi putut realiza intenția, acuzatorul nu a prezentat probe directe, care ar atesta prezența armelor, îndreptarea armelor, amenințarea cu armă sau cu alte obiecte.

Totodată, deși partea vătămată înregistrase plângerea împotriva inculpatului, oricum a mers conștient să se întâlnească cu persoana care invocă că o amenința cu moartea. Astfel că, dacă partea vătămată avea inspirată teama amenințării cu moartea, această întâlnire nu ar fi avut loc.

Mai mult, instanța a reținut că partea vătămată, după cum dânsa afirmă, fiind amenințată cu moartea de către inculpat, oricum continua să se vadă cu el și să discute în privința afacerilor comune.

În context, afirmațiile acuzatorului de stat, precum că instanța neîntemeiat a apreciat că partea vătămată s-a adresat cu întârziere organului de urmărire penală, au fost apreciate de către instanța de apel drept declarative, or, așa cum reiese din materialele dosarului, presupusa faptă infracțională a fost comisă cu peste 20 de luni înainte de depunerea plângerii împotriva lui P.Maler, fapt ce demonstrează lipsa vreunui pericol asupra vieții și integrității presupusei părți vătămate.

În aceiași ordine de idei, instanța de apel a indicat că din materialele dosarului rezultă că partea vătămată a depus plângere împotriva inculpatului, fiind în relații ostile cu acesta legate de un litigiu civil apărut, obiect al căruia sunt niște datorii reciproce, rezultate din activitatea comună.

Cu referire la martorii E.Vîlea, S.Vîlea, I.Rusu, M.Rusu și R.Rusu prima instanță corect i-a apreciat drept persoane cointeresate, or, M.Rusu și R.Rusu sunt fiicele părții vătămate, S.Rusu - soțul acesteia, iar martorii E.Vîlea și S.Vîlea sunt rude cu partea vătămată.

Complementar, contrar celor declarate de martorii sus-indicați, martorul ocular I.Pantaz, care deține funcția de Primar al localității și care încerca să aplaneze conflictul dintre inculpat și partea vătămată, a indicat că inculpatul niciodată nu a amenințat-o pe A.Rusu cu moartea sau cu vreo altă formă de răfuială, iar din declarațiile martorului Ș.Brunchi nu se poate deduce prezența acțiunilor violente, legate de amenințarea cu moartea. La fel, la materialele

dosarului nu a fost prezentată vreo expertiză medico-legală care să demonstreze gradul leziunilor sau vătămarilor cauzate părții vătămate.

La fel, contrar celor afirmate de către acuzator, din înregistrarea audio prezentată la materialele cauzei, potrivit căreia s-ar demonstra existența faptei infracționale - amenințarea cu moartea, de fapt din aceasta nu reiese decât faptul că părțile au încercat de comun acord să determine mărimea obligațiilor reciproce și să soluționeze amiabil litigiile civile avute. Consecvent, expresia inculpatului ce ține de „dormirea bine noaptea” s-a referit exclusiv la soluționarea amiabilă a litigiilor civile și de a nu mai avea neliniști în legătură cu aceste datorii.

5. Împotriva hotărârilor judecătorești a declarat recurs ordinar procurorul care, indicând temeiul prevăzut de art.427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală, solicită casarea acestora și dispunerea rejudecării cauzei penale în aceeași instanță de apel, pe motiv că instanța nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, în motivarea temeiului reiterând motivele invocate în apel.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de către procuror în raport cu materialele dosarului și motivele invocate, Colegiul penal decide asupra inadmisibilității acestuia din următoarele considerente.

Potrivit art.427 alin.(1) Cod de procedură penală, hotărârea instanței de apel poate fi supusă recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanța de fond ori de apel.

Recurentul în recurs a invocat ca temei de casare a deciziei instanței de apel art.427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală, care stipulează că hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazul când instanța nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Analizând temeiul respectiv în raport cu motivele invocate în recursul declarat, Colegiul penal constată că acesta nu și-a găsit confirmare la examinarea recursului.

În context, Colegiul penal sesizează că recurentul, solicitând casarea hotărârilor judecătorești cu dispunerea rejudecării cauzei de către instanța de apel a invocat că instanța a apreciat arbitrar probele și circumstanțele cauzei. De fapt, recursul este bazat anume pe modalitatea de apreciere a probelor, argumentele invocate în acest sens fiind invocate și în apel.

Astfel, examinând criticile recursului declarat prin prisma materialelor cauzei și a legislației procesuale pertinente, Colegiul penal sesizează că cercetarea judecătorească efectuată de instanța de apel a identificat că, la adoptarea sentinței, s-a dat apreciere corectă probelor administrate și circumstanțelor cauzei, prima instanță examinându-le conform art.101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor și corect a ajuns la concluzia privind nevinovăția inculpatului, pe motiv că fapta nu întrunește elementele constitutive ale infracțiunii.

Astfel, Colegiul penal conchide că instanța de apel corect a menționat că acuzarea nu a prezentat probe pertinente și concludente, care ar proba vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii imputate, învinuirea fiind bazată în mare parte pe declarațiile părții vătămate, ale martorilor M.Rusu și R.Rusu, care sunt

ficele părții vătămate, I.Rusu este soțul acesteia și E.Vîlea și S.Vîlea, care sunt rude cu partea vătămată, corect fiind apreciate drept persoane cointeresate, precum și pe înregistrarea audio prezentată la materialele cauzei, potrivit căreia s-ar demonstra existența faptei infracționale - amenințarea cu moartea, dar din care nu rezultă decât faptul că părțile au încercat de comun acord să determine mărimea obligațiilor reciproce și să soluționeze amiabil litigiile civile avute, iar expresia inculpatului „...și o să vedem care și cine mai bine o să doarmă...” nu probează în nici un fel faptul că inculpatul ar fi amenințat partea vătămată cu moartea.

De asemenea, Colegiul penal corect a stabilit că din declarațiile martorilor I.Pantaz și Ș.Brunchi nu se poate deduce prezența acțiunilor violente, legate de amenințarea cu moartea. Or, martorul I.Pantaz, care deține funcția de Primar al localității și care a fost prezent la situația din 08.12.2013, fiind chemat anume de către A.Rusu să o ajute la soluționarea problemei apărute între ea și inculpat, a indicat că între partea vătămată și inculpat deseori apăreau neînțelegeri, însă amenințări din partea ultimului nu a auzit. Mai mult, după ce au discutat, la 08.12.2013, P.Maler a condus partea vătămată cu automobilul acasă.

Cu referire la declarațiile date de către Ș.Brunchi, medic în or.Orhei, chiar dacă acesta a confirmat prezența la partea vătămată a leziunilor corporale în regiunea gâtului și că aceasta era foarte stresată, bănuind că este rezultatul aplicării forței fizice, instanța corect a conchis că aceste declarații nu demonstrează săvârșirea de către inculpat a infracțiunii de amenințare cu omor.

Mai mult, deși Ș.Brunchi a îndemnat partea vătămată să se adreseze unui medic legist pentru stabilirea vătămarilor corporale, aceasta nu a ținut cont de sfatul medicului, or, la materialele cauzei nu a fost anexată vreo expertiză medico-legală în acest sens.

Totodată, vinovăția inculpatului nu poate fi stabilită nici prin procesele verbale de confruntare dintre partea vătămată și martorul I.Pantaz, martorul M.Rusu și inculpat, partea vătămată și inculpat (f.d.54-59, 64-73 v.1).

Astfel, materialul probator administrat de partea acuzării, indicat supra și înaintat instanței de judecată pentru stabilirea vinovăției inculpatului, nu poate fi pus la baza unei hotărâri de condamnare, având în vedere că acesta nu indică în nici un fel că inculpatul s-ar face vinovat de comiterea infracțiunii imputate.

În context, potrivit textului recursului se evidențiază că recurentul critică aprecierea probelor, însă, nu argumentează ilegalitatea hotărârii judecătorești din punct de vedere al erorii de drept admise la judecarea cauzei, astfel, instanța de recurs constată că, la soluționarea cauzei, instanța de apel a ținut cont în deplină măsură de prevederile art.99-101 Cod de procedură penală, a cercetat probele sub toate aspectele, verificându-le și apreciindu-le just prin prisma pertinentei și concludenței, și întemeiat a conchis asupra nevinovăției lui P.Maler, respingând ca nefondat apelul procurorului și menținând sentința de achitare a acestuia de sub învinuirea în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.155 Cod penal, pe motiv că fapta inculpatului nu întrunește elementele constitutive ale infracțiunii.

La fel, instanța de apel corect a indicat că acuzarea nu a prezentat probe incontestabile, care în coroborare cu circumstanțele cauzei ar dovedi vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii imputate. Potrivit prevederilor art.394 alin.(3) Cod de procedură penală, instanța de apel a făcut o analiză amplă probelor

administrare în cauză, aduse în sprijinul acuzării inculpatului, argumentând detaliat respingerea lor. Astfel, toate probele prezentate au primit o apreciere corectă, concluziile făcute de instanța de apel rezultă din materialul factologic acumulat la prezenta cauză.

În același context, în vederea respingerii argumentelor invocate referitor la chestiunea de apreciere a probelor, Colegiul penal atestă că, la etapa judecării recursului, nu analizează conținutul mijloacelor de probă, nu dă o nouă apreciere materialului probator și nu stabilește o altă situație de fapt, decât cea constatată de instanțele de fond, acestea fiind atributul exclusiv al acestor instanțe.

Colegiul reține că, în conformitate cu principiul contradictorialității în procesul penal, reglementat de art.24 Cod de procedură penală, urmărirea penală, apărarea și judecarea cauzei sunt separate și se efectuează de diferite organe și persoane. Instanța judecătorească nu este organ de urmărire penală, nu se manifestă în favoarea acuzării sau a apărării și nu exprimă alte interese decât interesele legii. Funcția acuzării este pusă pe seama procurorului care intentează cauza penală, înaintează învinuirea, susține acuzarea în instanțele de judecată.

În pofida acestor cerințe, procurorul nu a prezentat probe, din care cu certitudine s-ar deduce vinovăția inculpatului.

Respectiv, argumentele invocate, precum că instanța de apel a apreciat arbitrar probele și circumstanțele cauzei, vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii imputate fiind dovedită și că probele administrate dovedesc prezența în acțiunile inculpatului a tuturor elementelor constitutive ale infracțiunii, inclusiv latura obiectivă și subiectivă, contravin materialelor cauzei, or, Colegiul penal reiterează că, instanța de apel corect și în deplină măsură a dat apreciere probelor și circumstanțelor cauzei și corect a constatat că învinuirea adusă lui P.Maler nu este bazată pe probe directe, certe, pertinente și concludente ce ar confirma vinovăția acestuia, toate dubiile în probarea învinuirii care nu pot fi înlăturate, în virtutea art.8 Cod de procedură penală, urmând a fi interpretate în favoarea inculpatului.

Prin urmare, instanța de recurs conchide că instanța de apel și-a motivat soluția privind nevinovăția inculpatului, care a fost expusă la pct.4 din prezenta decizie.

Instanța de recurs, examinând argumentele recursului declarat de către procuror prin prisma materialelor cauzei ajunge la concluzia privind legalitatea deciziei instanței de apel și reiterează că, în scopul evitării repetării inutile a alegațiilor instanței, își însușește argumentele enumerate în decizia instanței de apel, fapt ce este în deplină concordanță cu jurisprudența și practica Curții Europene pentru Drepturile Omului, care în cauza Albert vs România din 16.02.2010, a statuat în pct.37 că *„art.6§1 CtEDO, deși obligă instanțele să-și motiveze deciziile, acest fapt nu poate fi înțeles ca impunând un răspuns detaliat pentru fiecare argument (Van de Hurk vs Olanda, 19.04.1994, pct.61). Cu toate acestea noțiunea de proces echitabil necesită ca o instanță internă, fie prin însușirea motivelor furnizate de o instanță inferioară, fie prin alt mod, să fi examinat chestiunile esențiale supuse atenției sale”*.

Argumentele procurorului, precum că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel este neîntemeiat. Colegiul remarcă că, recursul repetă textul apelului, argumentele expuse de recurent fiind anterior

invocate în apel, iar instanța de apel care, examinându-le în ansamblu și dându-le o apreciere corespunzătoare, conform art.414 Cod de procedură penală, s-a pronunțat argumentat și detaliat asupra lor în decizie (f.d.141-144 v.2).

Prin urmare, argumentele procurorului sunt neîntemeiate, decizia instanței de apel fiind bine argumentată, motivată și în concordanță cu prevederile art.394 Cod de procedură penală.

Analizând materialele cauzei și hotărârea judecătorească atacată, Colegiul penal nu constată vreo eroare de drept ce ar afecta legalitatea acesteia.

Potrivit dispoziției art.435 alin.(1) pct.1) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța respinge recursul ca inadmisibil, cu menținerea hotărârii atacate.

Prin urmare, reieșind din circumstanțele indicate, Colegiul penal conchide că nu există temei legal pentru admiterea recursului ordinar declarat de către procuror, care urmează a fi respins ca inadmisibil, cu menținerea hotărârii atacate.

7. În conformitate cu prevederile art.432 alin.(1)-(2) pct.4) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către procurorul-șef interimar în Procuratura de circumscripție Chișinău, Vasile Bolduratu, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 12 decembrie 2017, în cauza penală în privința lui Maler Petru, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 18 mai 2018.

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Elena Covalenco

Iurie Diaconu